

1

PRAKTISCHE HUMANISTIEK

Titularis Gily Coene, Freddy Mortier

Ondersteuning

Lesdagen

Zaterdag	5 maart
Vrijdag	18 maart
Zaterdag	19 maart

Inhoud

Een overzicht bieden van het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed. Het bevorderen van een **kritische attitude** en het aanleren van vaardigheden, waardoor vrijzinnig humanistische principes en waarden kunnen worden vertaald naar de praktijk. De **betekenis** en rol van het humanisme en humanisering bespreken in relatie tot **actuele vraagstukken**, zoals o.m. globalisering, migratie, culturele en levenbeschouwelijke diversiteit, zorgverlening en levenseinde.

Doelstellingen

1. **Inzicht** verwerven in het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed.
2. Kritisch kunnen nadenken over ethische en **levensbeschouwelijke vraagstukken** vanuit een historisch en maatschappelijke context.
3. Het kunnen relateren van ethisch-humanistische waarden aan **actuele problemen**.
4. Principes en waarden van het vrijzinnig humanisme kunnen vertalen naar een praktisch-agogisch **handelen**.

Evaluatie

Vorbereiding leatuur en deelname colleges met wegingsfactor 100%.

SOCIALE KAART EN PSYCHOSOCIALE ONDERSTEUNING

Titularis Adelheid Rigo

Ondersteuning

Lesdagen

Vrijdag	18 februari
Zaterdag	19 februari
Vrijdag	25 februari
Zaterdag	26 februari

Inhoud

In deze module maakt de student kennis met de sociale kaart en de mogelijkheden tot van de cliënt. Om adequaat de vraag van de cliënt te vertalen naar een passende en/of aanvullende doorverwijzing, dient de student vertrouwd te zijn met de werking, uitgangspunten, principes en de al dan niet expliciete **waarden en normen** van de desbetreffende hulpverlening. Ook een inleiding in psychopathologie en **psychodiagnostiek** helpt de student adequaat door te verwijzen. De student maakt tevens kennis met de beginselen van de **cultuursensitieve communicatie**. De vraag naar het mogelijk en wenselijk zijn van een al dan niet waardengeladen hulpverlening wordt toegelicht. Het omgaan met morele dilemma's uit het werkveld, het omgaan met '**moral distress**' en zelfzorg komen hierbij aan bod. Bijzondere aandacht gaat naar het zich bewust worden van de professionele, humanistische en persoonlijke waarden en normen.

Doelstellingen

1. De student is vertrouwd met de **sociale kaart**.
2. De student is bekend met de verschillende **actoren** op het gebied van psychosociale hulpverlening.
3. De student kan, voor vastgelegde problematieke, cliënten op een adequate manier **in contact brengen** met een daarop gerichte organisatie.
4. De student kan na een beperkt aantal gesprekken een inschatting maken van de **problematiek(en)** van een cliënt.
5. De student is zich bewust van achterliggende **normen en waarden**.

Evaluatie 70% op deze paper; 15% permanente evaluatie; 15% op de opdrachten.

3 GESCHIEDENIS EN STRUCTUUR VAN DE VRIJZINNIGHEID EN HET VRIJZINNIG HUMANISME

Titularis Jeffrey Tyssens

Ondersteuning Niels De Nutte

Lesdagen

Vrijdag	25 maart
Zaterdag	26 maart
Vrijdag	1 april
Zaterdag	21 mei

Inhoud Deze module geeft een duidelijk **overzicht van vrijdenkers**, vrijzinnigheid en vrijzinnig-humanisme in België sinds het midden van de 19e eeuw. Daarbij wordt aandacht besteed aan de **evolutie** van gebruikte terminologie, de grote personaliteiten, de invloed van de maatschappelijke en politieke realiteit op de organisaties en personen en de onderwerpen die gezien worden als de speerpunten van de niet-confessionele gemeenschap. Daarnaast wordt ook een overzicht gegeven van de verschillende **vrijzinnig humanistische organisaties** en hun historische achtergrond.

Doelstellingen

1. De student kent de eigenheid en **structuur** van het vrijzinnig humanisme.
2. De student kent de **evolutie** van de vrijzinnigheid en het vrijzinnig humanisme in België.
3. De student heeft inzicht in de dimensies, evoluties en achtergronden van de belangrijkste **levensbeschouwelijke conflicten in de geschiedenis** van België.
4. De student is op de hoogte van **kernliteratuur** over onderwerpen die gelinkt zijn aan het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed.

Evaluatie 60% op het geschreven werk, 15% participatie tijdens de lezingen, 25% op mondelinge presentatie.

DEONTOLOGIE VAN DE VRIJZINNIG HUMANISTISCH CONSULENT

4

Titularis Jachin van Doninck

Ondersteuning Anton Van Dyck

Lesdagen

Zaterdag	2 april
Vrijdag	22 april
Zaterdag	23 april

Inhoud Via deze module leren studenten welke **beroepscode** geldt voor vrijzinnig humanistische consulenten bij de uitoefening van hun taken. Verder wordt aandacht besteed aan enkele **basisprincipes van het recht**.

Doelstellingen

1. De student kent en beheerst de **deontologische code** van de vrijzinnig humanistisch consulent.
2. De student begrijpt een aantal **wettelijke kernelementen** die relevant zijn voor de uitoefening van diens beroep.
3. De student begrijpt de **kernwaarden** van het vrijzinnig humanisme en kan deze toepassen als dagelijkse gedragscode.
4. De student is in staat bepaalde **begrippen** toe te passen op de dagelijkse uitvoering van diens taken als vrijzinnig humanistisch consulent.

Evaluatie Geschreven taak met weging 70%, deelname aan werkcolleges met weging 30%.

5

PROJECT POSTGRADUAAT

Titularis Niels De Nutte

Ondersteuning Bram Doolaeghe en promotor

Lesdagen Zaterdag 7 mei

Inhoud Het project is het **sluitstuk** van de opleiding. Het project is een **praktijkgericht en onderzoeksgebaseerd** relevant, bruikbaar en haalbaar werkstuk van de student als individu of, indien wenselijk, van meerdere studenten samen. De doelstelling van het postgraduaatsproject is bij te dragen tot de ontwikkeling van: het beroep van de vrijzinnig humanistisch consulent, de capaciteiten van een consulent tot de specifieke functie binnen een kerntaak, als categoriale consulent of als lid van federale teams, de uitdagingen binnen de sector van de vrijzinnig humanistische morele dienstverleningen de daarbij betrokken lidorganisaties, de **sectoroverschrijdende uitdagingen**.

- Doelstellingen**
1. De student kan op zelfstandige basis een **project** uitwerken en opvolgen.
  2. De student kan de bekomen professioneel en zakelijk neerschrijven.
  3. De student gaat op zoek naar de geschikte, actuele en betrouwbare **bronnen** om het project positief af te ronden.
  4. De student gaat voldoende **kritisch** om met het geraadpleegde bronnenmateriaal.
  5. De student levert **adviezen** af voor organisatie, sector en beleid.
  6. De student is zich bewust van haar of zijn **speciale positie** tussen individu en samenleving.
  7. De student kan de bekomen onderzoeksresultaten **kritisch** benaderen en is zich daarbij bewust van het eigen referentiekader.

Evaluatie 60 % op het geschreven werk, 40 % op mondelinge presentatie.

ETHISCHE GEVALSTUDIES

Titularis Freddy Mortier

Ondersteuning

Lesdagen vrijdag 23 september - fysiek
zaterdag 24 september - digitaal
zaterdag 8 oktober - fysiek
zaterdag 10 december - digitaal

Inhoud Waar de cursus Praktische humanistiek de vertaling van humanistische waarden naar de praktijk van de vrijzinnig-humanistische consultant als onderwerp heeft, handelt deze cursus over de toepassing en uitwerking van een vrijzinnig perspectief op enkele grote publieke domeinen waar zich **ethische dilemma's** stellen. Het uitgangspunt is een **empowerment-benadering** van zowel publieke als persoonlijke zelfbepaling (autonomie), waarin humanistische waarden, zoals gerichtheid op feiten, seculiere draagkracht van de argumenten, empathie, respect voor waardigheid, argumentatieve kracht, en het balanceren van ieders rechtmatige belangen en perspectieven grenzen stellen aan mogelijke oplossingen van de dilemma's. De **domeinen** (voorlopig): reproductieve rechten en abortus; levenseindebeslissingen voor bepaalde groepen, minderjarigen, persoonlijke plichten tegenover mens en natuur, automatisering van beslissingen, interlevensbeschouwelijk conflict.

Doelstellingen

1. De student is in staat om verschillende vormen van bescherming en **bevordering van zelfbepaling** te onderscheiden in situaties.
2. De student is in staat de belangrijkste **dilemma's** op de genoemde gebieden te formuleren.
3. De student is in staat om **alternatieven** compatibel met humanistische waarden te onderscheiden van en af te wegen tegen alternatieve benaderingen.
4. De student is in staat relevante **wetenschappelijke en vakinformatie** te vinden over onderwerpen en die correct te gebruiken in een ethische uiteenzetting.

Evaluatie Geschreven werk 1 voor 30%; geschreven werk 2 voor 70%.

7 METHODIEK EN PRAKTIJK VAN DE VRIJZINNIG HUMANISTISCHE PLECHTIGHEDEN

Titularis Adelheid Rigo

Ondersteuning Denise Odekerken, Maarten Peeraer

Lesdagen vrijdag 7 oktober - fysiek   vrijdag 21 oktober - fysiek
vrijdag 14 oktober - fysiek   zaterdag 22 oktober - fysiek
zaterdag 15 oktober - fysiek   zaterdag 17 december - fysiek

Inhoud De module plechtigheden geeft de student een duidelijk zicht op het theoretisch kader van **rituelen** en de vaardigheden die nodig zijn om zelfstandig een vrijzinnig humanistische plechtigheid te kunnen begeleiden, opzetten en uitvoeren. Het **10-stappenplan plechtigheden** wordt in detail bestudeerd en ingeoeffend. We behandelen o.a. geboorteplechtigheden, groeifeesten, relatieplechtigheden, scheidingsrituelen, uitvaarten en herdenkingsplechtigheden. De volgende vaardigheden worden actief ingeoeffend: gespreksvoering in functie van plechtigheden, schrijven van teksten voor een plechtigheid, creativiteit ontwikkelen in het kader van het opzetten van een symbolische handeling toegepast op de aanvragers van de plechtigheid en tot slot het kunnen uitvoeren van een plechtigheid.

Doelstellingen

1. De student is bekend met het belang van **levenslooprituelen** voor de niet-confessionele bevolkingsgroep.
2. De student beheerst de **basisliteratuur** ter zake.
3. De student kan achterhalen hoe cliënten zich **verhouden** tegenover het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed.
4. De student kan achterhalen hoe cliënten staan tegenover een vrijzinnig humanistische **symbolische handeling** en kan dit in de praktijk vormgeven.
5. De student kan de begrippen zingeving, levensbeschouwing en hun onderlinge samenhang nader invullen en dit **vertalen** in een VH-plechtigheid.
6. De student kan een plechtigheid **ontwerpen en uitvoeren** die passend, vernieuwend en haalbaar is voor specifieke cliënten.
7. De student kan op zelfstandige wijze de opgedane kennis m.b.t. plechtigheden **gefaseerd overbrengen** aan de daartoe aangestelde vrijwilliger.

Evaluatie 20% op participeren tijdens de les, 20% op huiswerkopdrachten en 60% op het eindwerk.

METHODIEK EN PRAKTIJK VAN DE VRIJZINNIG HUMANISTISCHE MORELE BEGELEIDING

8

Titularis

Adelheid Rigo

Ondersteuning

Winnie Belpaeme, Kathleen Van Steenkiste

Lesdagen

vrijdag 28 oktober - fysiek   zaterdag 5 november - fysiek
zaterdag 29 oktober - fysiek   vrijdag 25 november - fysiek
vrijdag 4 november - fysiek   zaterdag 26 november - fysiek

Inhoud

De module vrijzinnig humanistische morele dienstverlening geeft de student een duidelijk beeld van de theorie die aan de basis ligt van de vrijzinnig humanistische morele begeleiding. Door de praktijkgerichte focus van deze cursus, zijn studenten aan het einde van deze module in staat om **op zelfstandige basis morele dienstverlening** aan te bieden. Om dat te garanderen, wordt gefocust op **existentiële zorg**, met aandacht voor niet-oplossingsgericht en emancipatorisch handelen en voor de zelfredzaamheid van het individu. Domeinen die daarbij aan bod komen, zijn bijvoorbeeld: zingeving, zinverlies en zinloosheidservaring, morele dilemma's, waardenconflict, levensvragen, existentiële verlieservaringen en levensbeschouwelijke bijstand op pijnmomenten.

Doelstellingen

1. De student is bekend met het belang van **levenslooprituelen** voor de niet-confessionele bevolkingsgroep
2. De student beheerst de **basisliteratuur** ter zake.
3. De student kan achterhalen hoe cliënten zich **verhouden** tegenover het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed.
4. De student beheerst de **methodiek** van de vrijzinnig humanistische morele begeleiding.
5. De student is vanuit een krachtgerichte basishouding vertrouwd met de verschillende **theoretische kaders** van betekenisgeving.
6. De student kan cliënten begeleiden op basis van een **correcte grondhouding** en kan daarbij ageren vanuit vrijzinnig humanistische waarden.
7. De student beheerst het **emancipatorisch werken** met aandacht voor de krachtbronnen van de cliënt.
8. De student kan het **eigen functioneren evalueren** en bijsturen waar nodig.

Evaluatie

Paper met weging 50% en interactieve oefeningen tijdens contactmomenten met wegingsfactor 50%.

9 VISIES EN PRAKTIJKEN VAN DE VRIJZINNIG HUMANISTISCHE GEMEENSCHAPSVORMING

Titularis Adelheid Rigo

Ondersteuning Jan Van den Brande

Lesdagen vrijdag 2 december
zaterdag 3 december
vrijdag 9 december
vrijdag 1 januari 2023

Inhoud Gemeenschap en gemeenschapsvorming zijn geen éénduidige begrippen. De inhoud van die begrippen kan variëren door de wetenschappelijke invalshoek en/of de manier waarop die vanuit een culturele, ideologische of levensbeschouwelijke achtergrond worden ingevuld. In het eerste deel van de module wordt vanuit een veelheid aan disciplines verschillende visies op **gemeenschap** en **gemeenschapsvorming** onderzocht en besproken. Hierbij wordt ook rekening gehouden met **historische en maatschappelijke ontwikkelingen**, zoals onder meer secularisering, ontzuiling, globalisering, digitalisering, de ecologische crisis en de toenemende diversiteit van onze samenleving. In het tweede deel van de module wordt vooral aandacht besteed aan mogelijke vormen en praktijken van gemeenschapsvorming binnen het **werkveld** van de vrijzinnig humanistisch consulent. Die praktijken kunnen een educatieve en/of sociale-culturele dimensie hebben.

Doelstellingen

1. De student verwerft inzicht in de mogelijke **invullingen** van gemeenschapsvorming.
2. De student kan gemeenschapsvorming **situëren** binnen een vrijzinnig humanistisch kader.
3. De student kan gemeenschapsvorming contextualiseren binnen **actuele maatschappelijke tendensen** en ontwikkelingen.
4. De student kan op autonome basis een vrijzinnig humanistisch gemeenschapsvormend **project uitwerken**, presenteren en opvolgen.

Evaluatie Voorbereiding lectuur en deelname colleges 50%, presentatie gemeenschapsvormende activiteit 50%.